

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 16 coroane
Pe o jumătate de an 8 coroane
Pe un pătrar de an 4 coroane
Abonamentele se fac la Administrația foii.

Redacția și Administrația:
Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12
(lângă postă)

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir pețit primadată 60 bani, a doua-ora
50 bani, a treia-ora 40 bani.

Pacea cu Germania.

Lucru de mare însemnătate se petrece acum la congresul de pace. Zilele trecute au sosit la Versailles, lângă Paris, delegații germani, în frunte cu contele Brockdorff-Rantzau, pentru a lega și iscăli tratatul (contractul) de pace.

Țara nemțească, care înainte de războiu era mare și bogată, tare și temută, are acum zile de umilire și durere, cum nu le-a avut, poate, nici odată.

Germania, care s'a aruncat în războiu cu nădejdi frumoase și plină de încredere în izbânda ei, voinde să umilească și sdrobească o lume întreagă, astăzi stă în genunchiată.

Astăzi la congresul păcii, Germania stă în fața tribunalului lumii, având să deie socoteală pentru tot ce a făcut și să-și iee răsplata binemeritată pentru pornirea ei hărăpăreață, pentru multele ei păcate și nelegiuiri, pentru sângele vărsat, pentru ruinele și pustiul în care a aruncat orașe înfloritoare și bogate și mii de sate nevinovate, pentru pustiul înfricoșat și jalea neagră lăsată în sufletul milioaneilor de văduve, părinți și orfani.

E dela sine înțeles, că condițiunile de pace, ce are să le primească Germania, sunt grele și dureroase pentru ea; ele sunt croite și dictate Germaniei în măsura vinovăției ce are pentru războiul acesta și în măsura pagubelor ce a făcut pretutindeni unde și-a pus piciorul ei greoiu și neîndurător.

Și apoi condițiunile aceste de pace, mai au o țintă: să iee nemților putința de a-și întemeia din nou o armată puternică și de a periclita din nou pacea, bunăstarea și cultura popoarelor.

Primind aceste puncte ale tratatului de pace, Germania va înceta de a mai fi o putere militară. Căci ea va trebui să predeie armele, vapoarele, aeroplanelle, va trebui să strice întăriturile dela graniță, iar înarmările germane în viitor vor fi controlate.

Nemții nu vor mai putea avea o flotă (vapoare) de războiu. Iar numărul armatei ce o vor putea avea, se reduce la 100.000, în loc de multele milioane soldați, pe cari îi aveau până acum, înarmați din dinți până'n picioare, spre primejduirea vecinilor și a lumii întregi.

Mititica armată ce o vor avea Nemții de acum în celo, va sluji la păstrarea ordinii și a liniștii înlauntru țării.

Germania va pierde și din teritorul său. Va trebui să deie înapoi Franței țărișoarele — răpitate odinioară — Alsacia și Lorena. Va pierde partea poloneză (unde locuiesc poloni) a Prusiei și Schlesvigul. Ținutul Saarei, unde sunt puternice și întinse mine de cărbuni, vor fi exploatate și administrate de francezi pe vreme de 15 ani.

Germania va pierde toate coloniile și nu va putea avea decât o foarte mică flotă (vapoare) de comerț. Apoi va avea să plătească multe miliarde ca despăgubiri

Franței, Belgiei și celorlalte țări, pe cari le-a jefuit, le-a ruinat și le-a nenorocit înb unăstare. Germania va pierde toate teritoriile câștigate în ultimi 200 ani. Va pierde 70% a minelor de fier și 30% a minelor de cărbuni. În urma pierderii teritoriale, populațiunea va scădea cu 7-8 milioane suflete.

Bine înțeles, în urma acestor împrejurări, viața economică va fi stânjenită în Germania, în mod simțitor. Din bunăstarea înfloritoare de mai nainte va cădea în năcaș și sărăcie. Mulți oameni — multe milioane — vor trebui să-și iee toiașgul pribegiei. Vor trebui să emigreze în America și Rusia, ba poate chiar și în țările balcanice. Vor avea nevoie de mulți ani, de zeci de ani, până când își vor scutura de pe spate, greutatea și îndatoririle, ce le vor lua asupra lor.

Dar a lor este vina, precum și a fostei monarhii de tristă poimenire: Austro-Ungaria. Le-a trebuit subjugarea popoarelor, le-a plăcut nedreptatea, au cutropit țări întregi, au jefuit, au ucis și nimicit orașe, sate și cultură: scili răsplata! Aci li judecata dreaptă!

Este o pildă din care să învețe popoare mici și mari, toate neamurile, acum și întotdeauna!

Dr. L. C.

Împărțirea pământului în Ardeal.

Ce cuprinde proiectul (planul) de lege. — Cine capătă pământ. — Ce moșii se împart. — Cum se va plăti pământul. — Ce se spearează dela împărțirea pământului.

Dupăcum am spus în numărul trecut, proiectul de lege, după care se va face împărțirea moșiilor la țărani, e gata. Pe zilele de 26—28 Mai e convocată o anchetă (consfătuire) în această cauză la Alba-Iulia, unde toți cei interesați își vor putea spune dorințele.

Ca organ popular, care de zeci de ani am reprezentat și apărât in-

teresele poporului în chipul cel mai democratic, ne-am spus părerile în diferite rânduri și în această chestiune. Având acum în fața noastră proiectul gata, vom face de astădată unele constatări mai generale, rămânând a ne ocupa în numerii viitori cu diferitele întocmiri ale legii, care se apropie de înfăptuire.

Încă la început, simțământul de dreptate și recunoștință pentru munca cinstită, ne îndeamnă să facem constatarea: Împărțirea pământului e plănuită să se facă într'un mod foarte liberal și democratic, dar nu mai puțin și național-românesc (sau dacă doriți, să zicem așa: național-țărănesc).

Lucrările consiliului dirigent în cauza împărțirii pământului merită toată recunoștința oamenilor de bine. Se plănuiește o întocmire, care va aduce adevărată fericire în casa fiecărui țaran român harnic și cinstit. Oricare țaran, care va vrea să lucreze pământ, va putea să capete.

Numai în ținuturi de acelea, pe unde n'ar fi moșii de loc de împărțit, e starea ceva mai grea. Dar și acești țarani fără pământ, vor fi ajutați în așa fel, că li-se va da în alte părți, pe unde e mult pământ (multe moșii) și oameni puțini; ei se vor putea muta acolo, adecă vor fi colonizați pe moșiile împărțite.

Iată, deci, fraților, că conducătorii noștri, cari de zeci de ani au luptat pentru drepturi pe seama poporului, se străduiesc acum să facă totul ce numai se poate. Iar cei ce se pun în cale să se dea drepturi poporului, vor fi măturați fără multă zăbavă.

Bine înțeles, nu e destul a face o lege cu întocmiri bune și frumoase, ci trebuie luat măsuri, ca acea lege să poată fi și dusă la îndeplinire în chipul acela, cum a fost plănuită.

În direcția aceasta voim de astădată a face unele observări la noul proiect de lege. Am dori adecă cât se poate de puțină nemulțumire la popor în viitor (a fost doar destulă până acum!), ca astfel cu atât mai bine să trăim la olaltă (țarani și domni) pe acest pământ udat de sânge, atât țărănesc cât și domnesc.

De ce se împărțesc moșiile mari?

Aceasta se spune în paragraful 1, care zice, că exproprierea se face:

1. pentru a se spori proprietățile țărănești, a se mai mări cele tare mici și pentru a se întări țărănimea în bunăstare;

2. pentru a se ajuta economia dela sate, spre care scop se vor lăsa sau se vor înființa proprietăți și ferme de model (cu alte cuvinte: se vor face și unele moșii de model, unde cine vrea va putea învăța cum să lucreze pământul mai bine și cu ce fel de mașini, ce vite de soiu bună să țină, cari sămințe, legume sau pomi sunt mai buni etc.);

3. pentru a se înlesni dezvoltarea industriei naționale și a gospodăriilor de muncitori și industriași, oprindu-se unele pământuri pe seama industriei ce o avem deja, sau se va înființa, dacă e dovedit, că pământul e bun pentru așa ceva.

Ce moșii se expropriază cu totul?

Pentru ajungerea scopului de mai sus se expropriază:

1. Proprietățile dela țară fără deosebire de caracter și întindere ale supușilor statelor străine, fie că sunt străini prin naștere, fie că au ajuns străini prin căsătorie sau în alt mod, dacă nu își vor cere cetățenia română până la un timp numite în lege.

2. Proprietățile băncilor, fundațiilor sau altor întreprinderi, al căror domiciliu (locuință) sau lucrare zace în afară de teritoriul României întregite. (Spre pildă se vor vinde toate moșiile băncilor cari își au domiciliul lor în Pesta.)

3. Proprietățile absenteiștilor (între aceștia se socotesc acei proprietari, cari trăesc afară din țară, sau cari în viitor vor petrece în câte 5 ani după olaltă mai mult de jumătate timpul din an afară de hoarele României întregite, fără a fi avut la aceasta învoiala forurilor românești).

4. Proprietățile cu întindere mai mare de 20 jugăre catastrale, cari după 20 Iulie 1914 au trecut în mâinile unor proprietari, ce mai înainte nu se ocupau cu economia de pământ. (Aceasta e o idee foarte bună. În felul acesta se vor împărți moșiile multor speculanți jidani și gheșeftari din decursul războiului, cari după ce și-au adunat milioane de bani de hârtie, au dat năvală la cumpărarea de pământ, fiindcă, vezi doamne, în pământ e averea mai sigură ca în orice. Asta așa este și să și rămână, dar nu pe seama gheșeftarilor fără suflet, ci pe seama oamenilor cinștiți, cari lucrează pământul. De aceea așteptăm măsuri stricte în punctul: „proprietari cari mai înainte nu se ocupau cu economia de pământ“. Nu orice tras-împins de jidan acum să zică, că el încă s'a ocupat cu economia de pământ, numai ca să scape cu moșia cea câștigată cu gheșeftării făcute în câteva zile.)

Se expropriază întreg pământul cultivabil

1. aparținător celor susnumiți la punctul 2, chiar și când locuința lor ar fi între granițele României întregite. Abatere se va putea face

numai cu acele moșii și părți ale lor, cari servesc vre-un scop științific, artistic, educativ sau economic național. În orice caz vor fi scutite pământurile comunităților bisericesti până la cel mult 32 jugăre cat. pentru fiecare comună (parohie) bisericască;

2. întreg pământul cultivabil din moșiile interzișilor (cei de sub curatelă) și a curanzilor (cari nu li se dă de urmă) întrucât nu au moștenitori;

3. tot pământul cultivabil din acele moșii cari în cursul anilor 1905—1918 au fost date zece ani după olaltă în arândă, cu abatere dacă proprietarii au fost minoreni, dar ajungând majoreni și sfârșindu-li-se contractul și-au luat moșiile în lucrare proprie.

Se mai expropriază

din pământurile cultivabile ale tuturor proprietăților, — oricine ar fi proprietarul sau orice fel de proprietate ar fi, — partea ce trece peste 500 jugăre catastrale, (cu alte cuvinte: se împarte tot ce trece din o moșie peste 500 jugăre).

Dar exproprierea poate merge și sub 500 jugăre. Și adecă până la 200 jugăre se va face în modul următor:

Dacă pământul cultivabil are o întindere de 400-500 jugăre, se mai pot expropria 100 jugăre; dela o întindere de 300-400 jugăre se pot expropria 80 jugăre; iar dela o întindere de 200-300 jugăre se pot încă 60 jugăre expropria.

Între anumite împrejurări, înșirate mai deaproape în lege, se poate trece cu exproprierea și sub 200 jugăre. Dar la aceasta trebuie să și fi dat învoirea șefii resorturilor de Agricultură, Industrie, Ocrotiri sociale și Finanțe, ceea ce se poate face numai pentru acele comune ori ținuturi, unde lipsește pământul pentru ajungerea scopurilor numite în paragraful 1, în urma cererilor de pământ pentru invalizi, orfani și văduve de războiu, unde e mare lipsă de izlaz etc.

Exproprierea în scopul sporirii locuințelor nu se va putea face decât într'o rază de până cel mult 600 metri la sate și 1000 metri la orașe.

Ce se numește: pământ cultivabil?

În paragraful 3 se spune, că pământ cultivabil se socotește tot terenul pe care s'au făcut până azi arături, locurile de fânețe și pășunile.

Ce poate ținea proprietarul.

Proprietarului îi stă în drept să și aleagă partea de moșie, ce nu i se ia, dar se va avea în vedere, ca partea ce rămâne sătenilor, se poată fi bine folosită. Tot asemenea nici proprietarul nu poate fi expropriat altfel, decât așa, că partea ce rămâne să fie întreagă laolaltă cu toate așezămintele economice de competență aflătoare pe moșie.

Cine are mai multe moșii

Aflătoare în mai multe comune, vor fi considerate ca una, rămânând-i proprietarului dreptul să aleagă, care moșie ori parte de moșie să-i rămână liberă de expropriere.

Impărțiri de moșie sau vânzări făcute dela 18 Oct. 1918 încoace, nu vor fi considerate, dacă prin ele s'ar ținti scurtarea poporului la împărțirea cu pământ.

Dacă pe o moșie sunt intabulați mai mulți conproprietari (spre pildă 2—3 frați), atunci fiecare are dreptul la o parte de cel mult 500 de jugăre scutită de expropriere.

S'a întâmplat această cumpărare sau intabulare dela 18 Oct. 1918 încoace, atunci se nimicește.

Ce nu cade sub expropriere.

Viile și grădinile de legume și de pomi, asemenea pășunile comunale și posesoratele nu vor cădea sub expropriere, nici nu vor putea fi socotite în întinderea pământului de expropriat.

Nu sunt supuse exproprierii în general pădurile și pășunile de munte, și acestea, întrucât legea nu hotărăște altfel, nici nu vor fi socotite în pământul supus exproprierii.

Acolo însă, unde interesul populației va cere, vor putea fi expropriate și păduri și pășuni de munte, dar astfel numai, ca atât părțile expropriate, cât și cele rămase neexpropriate, să poată fi folosite cum se cade economic. Astfel de teritorii se vor da însă numai comunelor, posesoratelor, obștiilor, ori cooperativelor, în proprietate sau folosință comună și de neimpărțit, rămânând ori sub controlul statului ori spre scopurile mai sus amintite în proprietatea statului.

Acolo, unde lipsa de pământ cultivabil este atât de mare, încât nu poate fi îndestulată, vor putea fi expropriate chiar și păduri, cari se vor transforma în pământ cultivabil. Aceasta se va putea face însă numai dacă interesele economice naționale nu sufăr prin aceasta și după ce vor fi ascultate organele silvice.

Ce se mai poate expropria.

Împreună cu averile nemiscătoare expropriate se mai pot expropria în

folosul statului: drepturile de apă, de vamă și orice drepturi, iar în folosul comunei, de care se țin noii proprietari, sau în folosul tovarășilor: toate fabricile, instalațiile și orice stabilimente și drepturi aflătoare pe pământurile de expropriat.

*

Aceste sunt, pe scurt, noile rândueli, în bază cărora se va împărți pământ la țărani. De aci se poate vedea, ce moșii ajung la împărțire.

Că cine are drept a căpăta pământ am arătat în numărul trecut al foii.

În numerii viitori vom spune cum se va face împărțirea (care va fi în forma unei mari comasări), apoi felul cum se va face prețuirea pământului, cari încă sunt lucruri de mare însemnătate, dacă vom ca legea să fie bună din toate punctele de vedere, iar nu niște paragrafi buni dați pe mâni slabe.

Comunicat.

Resortul de Agricultură și Comerț ne trimite spre publicare următorul comunicat:

Ordonanța Nr. 1149 a fost dată pentru a înlesni înfăptuirea reformei agrare decretată prin adunarea din Alba-Iulia.

Iar intențiunea reformei agrare este, ca pământul cultivabil să ajungă numai în mâna cultivatorului de pământ.

Nu poate fi deci discuție, că cine poate fi cumpărător, pentru că ordonanța în privința aceasta e clară. Tot astfel sunt clare dispozițiile ordonanței și în privința determinării imobilelor, a căror înstreinare e restrânsă.

pt. Șeful Resortului:
Vasile Osvadă m. p.

Ce-i cu averile Universității săsești?

Timpul scurt, de când am primit proiectul de lege despre expropriere, nu ne-a îngăduit a-l studia din toate punctele de vedere. În fața anchetei dela Alba-Iulia se impune însă, ca să se dea toate lămuririle necesare.

Pentru moment se naște întrebarea: Ce se alege cu averea Universității săsești? Aceste proprietăți sub ce paragraf cad?

După cât putem scoate momentan din proiectul reformei agrare, proprietățile Universității săsești cad în parte sub paragraful 2, punctul 2, litera a. Tot aci cad și averile bisericesti.

Iar după paragraful 9, pădurile și pășunile de munte în general nu sunt supuse exproprierii. (Vezi în foaie: Ce nu cade sub expropriere).

Proiectul de lege însă statului puțința, a expropria în anumite împrejurări și păduri și pășuni.

Asupra acestei împrejurări atragem deosebita atențiune a membrilor anchetei dela Alba-Iulia, oam și a conducătorilor comunelor noastre.

O cât mai bună lămurire și orientare în această privință, va fi numai spre bine.

Pe teritoriul fondului regiū, pe care teritoriu se află averea Universității, sunt o mulțime de comune românești, a căror înaintare atârnă în mare parte dela economia de vite, pășunat și lem-nărit. Ce se alege, deci, cu averea Universității de pe teritoriul sau din vecinătatea acestor comune?

După informațiile ce le avem, conducătorii Universității au făcut tot ce numai au putut, ca să și apere cât mai bine interesele lor.

Același lucru am dori să auzim, că l-au făcut și îl vor face și conducătorii satelor noastre din întrebare. Urmăriți cu toții celece se petrec în jurul legii de expropriere. Preții și învățătorii noștri să se sfătuiască cu poporul și să și caute apărarea intereselor în cel mai potrivit chip. Iar acolo, unde li se pare că sunt scurtați, să urmeze pilda Sașilor, cari mereu fac la memorii și cereri, prin cari pretind una și alta.

Proiectul reformei agrare nu e încă lege. Orice schimbări îndreptățite se mai pot face. Gândiți-vă cu toți la ceea ce vă doare, iar cererile motivate bine, trimiteți-le Consiliului Dirigent (resortul Agriculturii), întrucât pentru ancheta dela Alba-Iulia ar fi timpul deja prea înaintat.

Schimb de mărfuri între România și Ceho-Slovacia.

În urma unei înțelegeri între guvernul român și cel ceho-slovac, se va organiza un schimb de mărfuri între România și Ceho-Slovacia.

Se va alcătui câte un tren cu circulație regulată, care va transporta mărfuri la ducere și la întoarcere.

Primul transport va pleca dela noi cu petrol (gaz), sare, carne și va aduce sticlă și alte articole, de care se simte lipsă la noi.

Punctul de trecere între România și Ceho-Slovacia va fi Ceap. Cu primul tren va pleca — după cum se spune — și dl Bohățel, directorul general al căilor ferate române din Ardeal.

Situația la front

În ultimele zile nu s'a schimbat, e tot cea din trecut. Ungurii par a se fi mai domolit. De altcum au ei hărțueli destule între ei prin Budapesta. Dar ceva deosebit nu e de raportat nici dela Budapesta.

Harta României Mari

cuprinzând toate nouile ținuturi locuite de Români, cum și granițele țărilor mărginașe, se află de vânzare la

Librăria „Foaia Poporului“
Sibiu, str. Măcelarilor 12.

Protestul Sârbilor din Ungaria contra cererilor noastre asupra Bănatului.

Consiliul național (Narodna Uprava) din Ujvidék publică memoriul, pe care l'a trimis prin guvernul sârbesc din Belgrad conferinței de pace și în care aduce dovezi în contra dreptului ce l'ar avea românii asupra Bănatului.

Memoriul spune între altele, că Sârbii salută cu bucurie năzuința românilor de a și scurta jugul maghiar și de a-și uni soarta lor cu soarta fraților lor din România.

În vremea de azi însă când se hotărăște asupra unor chestiuni internaționale încurcate, trebuie să încunjure atât românii cât și slavii de sud conflictele (certele).

Cererea Românilor asupra întregului Bănat, voină să capete întreg teritoriul ce cade între Dunăre, Tisa și Murăș, — nu este serioasă. Teritoriul acesta cade în sfera (cercul) de interese a slavilor de Sud, atât din punct de vedere economic, cât și etnografic și istoric.

De aceea Narodna Uprava respinge cererea aceasta nedreaptă a românilor din Ungaria Bănatul a fost totdeauna o parte a unității noastre etnice. În Bănat avem o mulțime de amintiri culturale ce se trag încă din evul mediu. Aveți mănăstirile și bisericile noastre. Țărâtimea noastră a avut lupte mari cu domnii feudali și contra pornirilor de colonizare (adecă de a așeza alte neamuri între ei), încă în anul 1594 a făcut o revoluție, cu caracter național, în contra puterii ce i-a fost octroiată (ce i-s'a pus în spatele ei cu sîla) și contra domnilor feudali (unguri. O mulțime de amintiri istorice dovedesc dreptul nostru asupra Bănatului.

Bănatul a aparținut (s'a ținut) totdeauna Voivodinei sârbesti, iar Timișoara a fost capitala Voivodinei. Voivodina a fost desființată (nimicită) cu forța, în contra cărui fapt adunarea națională a Voivodinei, a protestat în anul 1861, în chipul cel mai energic.

Bănatul n'a aparținut niciodată României. Bănatul a fost eliberat de armata sârbească și a Antantei (a puterilor aliate).

Dacă unitatea economică a Bănatului ar fi nimicită și dacă Bănatul din punct de vedere național ar fi rupt în două, atunci pacea ar fi într'una primejduită pe acest colț de pământ al Europei, Sârbii, în ciuda maghiarizării silnice de până acum, sunt așa de tari în Bănat, atât din punct de vedere cultural cât și economic, că imprimă (dau) acestui pământ caracter sârbesc.

Iată așa lucrează sârbii. Ei se laudă, aduc dovezi mincinoase și știu să și amenințe. Dar avem și noi oamenii noștri la Paris. Și avem nădejde, nimenea nu se sperie de amenințările lor.

Câtă armată va avea Germania?

Știm, că militarismul german a aruncat în făcări o lume întreagă și a împrăștiat jale și durere și năcaz peste întreg pământul. Acum, conferința de pace dela Paris, pentruca să ieșim nemților și pofta și putința de a se mai pregăti de un nou războiu și a ucide din nou în dreapta și stânga, ca o fiară turbată, a adus o hotărâre foarte caminte și însemnată.

Și adică: în vreme de două luni după intrarea în vigoare a tratatului (contractului) de pace, armata germană va fi demobilizată și redusă (împuținată) la un număr de cel mult 7 diviziuni de infanterie și trei divizii de cavalerie, împreună nefiind mai mulți decât 100.000 de soldați.

Afară de asta s'a mai hotărât, că tot materialul de războiu, care va trece de cantitatea hotărâtă de către puterile aliate și asociate, le va fi predat lor. Pe viitor Germania nu va putea fabrica decât ceea ce li va fi îngăduit în tratatul de pace. Orice altă fabricare export sau import de material de războiu, de gaze lichide, de materii oprite, de care blindate, de tancuri sau mașini de felul acesta, sunt interzise (oprite) Germaniei.

Mărfuri sosite la Brăila. Țalpă, țesături, bumbac, ceai, portocale și altele.

În portul din Brăila a sosit zilele trecute vaporul „Montenegro“ aducând mărfuri multe și diferite.

Singur acest vapor a adus 90000 kilograme țalpă, 19.000 kgr. țesături de lână și bumbac, 31.000 kgr. portocale, 30.000 kgr. lămâi, 90.000 bumbac în torturi, 25.000 kgr. pușcăaș, 9000 kgr. săpun, 5000 kgr. fisticuri, 4000 kgr. untură, 20.000 kgr. smochine, 3000 kgr. untdelemn, 20.000 kgr. orez, 1500 kgr. nuci, 4000 kgr. frânghie, 6000 kgr. migdale, 450 kgr. galoși, 15 000 kg. masline, 6500 kgr. ceai, 700 kgr. sardele, 400 kgr. cuverturi și alte articole mărunte.

Aceste mărfuri au fost vândute la negustori din țară, plătindu-se pe ele 20 % peste prețul cu care au fost cumpărate în țări străine, cum și spelele de transport.

Afară de vaporul „Montenegro“ au mai sosit la Brăila și alte vapoare toate aducând mărfuri diferite.

Un neajuns mare, că din mărfurile esosite deja în porturile din România, n'are venit până acum și pe la voi, aste a se căuta în împrejurarea, că nu sunt destule vagoane, pe cari să se încarce și transporte în coace. Dar în scurtă vreme se va delătura și aceasta.

Serbarea zilei de 3/16 Maiu în Sibiu.

Pentru întâia dată se întâmplă, că putem serba în libertate, ca cetățeni liberi în țară liberă, ziua memorabilă de 3/16 Maiu a anului 1848. Ziua în care 40.000 de români adunați pe „Câmpia Libertății“ dela Blaj au cerut libertate și neatârnamare și au jurat, că vor scutura jugul maghiar.

Ziua aceasta însemnată s'a serbat și în Sibiu cu toată demnitatea și cu multă însuflețire. Dimineața la 7 ceasuri s'a slujit în Catedrală un parastas întru pomenirea fruntașilor, cari la 1848 au condus istorica adunare de pe Câmpia Libertății.

După serviciul divin, toată lumea s'a dus în Piața-Mare, unde s'a constituit în

FOISOARĂ

Cântec.

Cântec vechiu cântam odată
Coborând un deal
Intr'o țară subjugată,
Ieluită și prădată,
În Ardeal.

Și cântam cu-atâta jale
Coborând mereu,
Că-mi părea, mergând de vale,
Munși și dealuri'n-a mea cale
Gem din greu.

Lăcrămau în drum izvoare
De atâta chin
Și în adieri ușoare
Codrui fremăta sub soare
În suspin.

Și plângeau, plângeau pârae
Jalnic murmurând,
Luna de argint, bălae
Părea ochi fără văpae
Lăcrămând.

Cântec nou de vitejie
Pe același deal
Am cântat cu voioșie
Coborând plin de mândrie
În Ardeal.

Și-mi șopteau în drum izvoare
Susurând duios.
Codri 'n plină serbătoare
Fremătau vîind sub soare
Drăgostos.

Munși cu frunțile 'nălțate
Până sus în nori
Erau plini de maiestate.
Și cu coamele brodate
Numai flori.

Șoimii noștri sfârămară
Lanțul greu de jug.
Și rușinea milenară
Toți cu sânge o spălară
Din belșug.

Azi în juru-mi tot zâmbește
C'un surâs divin.
Pe Carpași nu străjuește,
Zarea n'o mai falduește
Steag străin.

De la Tisa pân' la mare
Zburdă răpitor
Flamura mântuitoare:
Steagul României Mare
Tricolor.

M. G. Samarineanu.

Publicam această frumoasă poezie, luată din volumul de poezii acum apărut: „Șoapta cîmpelor trăite“, de M. G. Samarineanu, român macedonean, despre care scriem și la alt loc al foii de azi.

Redacția „F. P.“

adunare națională. Aci au vorbit frumos și cu însuflețire domnii: *Dr. Aurel Vlad, Dr. Gheorghe Comșa* și inginerul *Vlad* dela Lugoj, care a vorbit în numele bănațenilor. A produs mare bucurie și însuflețire telegrama Majestății Sale Reginei Maria, trimisă ca răspuns la adresa omagială a biroului central al Ligei bănațene.

Cu drapele și cu muzica în frunte apoi, întreagă mulțimea a plecat spre muzeul Asociațiunii, în grădina căruia se găsește monumentul lui Gheorghe Barițiu. Aci a vorbit părintele *Popovici*, dăhovaicul seminarului gr. or. din Sibiu.

De aci tineretul și cei de față s'au îndreptat spre cimitirul groco-catolic, unde își dorm somnul veșnic, nemuritorii Gheorghe Barițiu, Dr. Ioan Rațiu, Alexandru Papiu. Aci a cântat corul teologilor, iar dl *Dr. Romul Boila*, șeful resortului de comunicație și alimentare, a depus în numele Consiliului Dirigent, cununi pe mormintele acestor mari bărbați ai neamului românesc.

În sfârșit o delegație compusă din membri consiliului național, a plecat cu automobilul la Rășinari, unde au încununat cu flori mormântul marelui arhiepiscop Andrei Șaguna.

Românii bănațeni.

Dintre toți Românii, cari se află pe teritoriul României mari, numai bieții bănațeni mai au de suferit, fiindcă dânsii încă nu se pot bucura de libertatea de care se bucură ceilalți trați ai lor. La început au avut multe de îndurat din partea Sârbilor, pe cari i-au primit cu cântece și cu flori, dar cari mai târziu atât de mișelește au știut să se poarte cu dânsii.

Dintr'o parte a Bănățului Sârbii s'au retras, dar sub forma organizației celei noi, de către generalul Faret, iarăși au ajuns să fie stăpâniți de nemilosul jandarm maghiar. Porunciile cele mai de căpetenie, ce le dau acum atât Sârbii cât și organizația maghiară sunt, ca locuitorii să-și plătească fără întârziere dările. Să vede că de bani au nevoie și unii și alții, bași trași cu de-a sila de pe pielea bieților Români bănațeni.

La conferința de pace cu atâta anevoc merg lucrurile, încât situația Românilor din Bănat din zi în zi tot mai mult se înrăutățește. Îmbunătățirea numai atunci ar veni, dacă Românii ar ocupa odată și acest pământ curat românesc, scăpându-l astfel din mâinile și terorismul străinilor.

*

Bieții Bănațeni, în nemărginitul lor dor de a vedea odată printre dânsii pe dorobanții Români, pe mult așteptării lor frați, au început chiar și cântece a le iscodi, cum e de pildă și acesta de mai jos:

Pe drumul la Bouțar
Sboară badea pe-un fugar.
Și-acolo ce duce oare?
Duce badea o scrisoare.
O scrisoare 'n trei peceți,
Scrisă mândru și ceteți:
Capitan, căpitane,

Comandant peste cătane,
Lasă toba să o bată
Să s'adune oastea toată,
Lasă goarna ca să sune,
Dorobanții să s'adune,
Săbiile să-și ascută,
Și să zică-un doamne-ajută
Și în zbor de pasărea
Să i aduci în țara mea
Să ne scapi cu-ai tăi voinici
De jandari și bolșevici.

Trupele române au ocupat Aradul.

Ziua de 17 Maiu a fost de mare însemnătate pentru Românii aradani, căci atunci armata română a intrat în oraș, ocupând vechea cetate românească.

Oastel învingătoare i s'a făcut una dintre cele mai splendide primiri. Întreg orașul a fost în sărbătoare, iar fetele și femeile, cu flori presărau calea pe unde făceau dorobanții Români. Ba chiar și străinii scăpați odată de teroarea bolșevistă-maghiară, priveau în Români pe înțelesul mântuitor, sosit încă la timp.

Gvernul lui Károlyi, care se formase în Arad, îndată ce generalul francez Goudrecourt cu grosul trupelor părăsise orașul, și ei diapreună cu garda albă nemai simțindu-se în siguranță și temându-se de trupele române, s'au retras la Seghedin.

Mare adunare națională la Caransebeș.

În sfârșit și Românii Bănațeni nemai putând suferi atâtea asupriri din partea acelor, cari peste dânsii și au întins mâna de prietinie, s'au intrunit cu toții într'o mare adunare națională la Caransebeș, care s'a ținut Duminică la 18 Maiu, când în strigăte detunătoare au hotărât, că „pentru eliberarea ultimului colț de pământ sunt gata a aduce și suprema jertfa“.

La această adunare a luat parte toată inteligența română de acolo și un număr foarte mare de țărani. Încărunțitul protopop în fapte naționale, dl Andreiu Ghidiu a deschis adunarea în fața celor 8000 de Români, prin o vorbire înflăcărată, care a'a sfârșit în neînteruptele strigăte de: „Trăiască România mare!“ iară corul Societății de cântări a intonat „Deșteaptă-te Române“.

Mulțimea emoționată asculta cu lacrimile în ochi și cu capetele descoperite framosul imn național, atât de huiduit în alte vremuri.

Au mai vorbit și secretarul Consistorial, dl Dr. Cornel Corneanu, despre luptele din trecut și svârcolirile bieților Români, cari de pe timpul marilor Horia, Cloșca și Crișan până în zilele noastre, au tot încercat să rupă cătușele sclăviei și să stărme odată jugul cel apăsător de pe grumazii lor.

După aceea su mai luat cuvântul dl Dr. Ștefan Petroviciu și nobositul dascăl român dl Iuliu Vais.

Adunarea s'a sfârșit în strigăte de: „Trăiască România mare!“ „Trăiască Bănatul!“ Trăiască Regele Ferdinand!“ S'a votat o noțiune și s'au trimis telegrame Regelui Ferdinand și Reginei Maria

Cehoslovacii și Românii.

Se vor ajuta unii pe alții.

După toate semnele, ce se arată, Românii și Cehoslovacii se vor ajuta în viitor împrumutat unii pe alții. Asta va și fi foarte bine, atât pentru unii, cât și pentru ceilalți. Interesele Românilor cu ele Cehoslovacilor se potrivește nu numai la cele politice, ci și în afacerile industriale-comerciale.

Iată ce a spus, între altele, un vechiu prieten al Românilor, profesorul ceh Dr. Urban Iarnik, care e directorul bibliotecii cehe din Brün, iar acum câteva zile a vizitat Bucureștii:

„Republica cehoslovacă în viitor va avea lipsă de a aduce din România bucate și păcură, iar Românii vor putea primi în schimb zahăr, sticlărie, postavuri, bere și alte mărfuri de cari fabricăm noi.

„Cehoslovacia va număra cam 12 milioane de locuitori. Forma statului va rămânea republică, mai ales că ne-am săturat până în gât de fosta stăpânire asupritoare a Habsburgilor. Președintele statului cehoslovac e iubit ca un părinte de întreg poporul.“

Știri diferite.

X — Ziarele străine anunță, că America a hotărât se trimită României lunar câte 2000 vagoane de alimente (de-ale mâncării) și alte mărfuri de manufactură (diferite haine). În chipul aceasta sperăm, că în scurt timp se vor umplea golurile, cari mai la fie care pas se simțesc.

— În Buenos-Aires (oraș în America de Sud) s'a simțit zilele acestea un groaznic cutremur de pământ, care a ținut 18 minute. Multe case s'au prăbușit îngropând sub ruinele lor mai multe mi de oameni. Pagubele sunt din cale afară mari.

— Vestile cari sosesc de la Paris spun, că pe ziua de 25 Maiu a. c. se vor publica hotărârile Conferinței de pace, cari se referesc la împărțirea fostei monarhii Austro-Ungaria.

* — Turcia a fost total desarmată. Conform unei înțelegeri făcute între Franța și Anglia, s'a adus hotărârea, că armele și tunurile, diapreună cu celalalt material de războiu, să fie predat și transportat în Franța.

* — Bolșevicii din Rusia recunosc că pe toate părțile sunt bătuti și înfrânți. De aceea să aștepta, ca în scurt timp să depună armele pe toate fronturile. Cu sfârșitul bolșeviciilor ruși li se taie și ungarilor ori și ce fel de speranță, ca și mai pe departe să susțină Ungaria lor neștirbită și să stăpânească milioanele naționalităților. Garda roșie rusească a avut pierderi foarte mari, ba în timpul din urmă nici muniție și nici alimente nu au mai avut pe deplin.

* — Din Roma vine știrea, că fosta împărăteasă a Austro-Ungariei, a cerut îngăduința de a fi lăsată să se așeze în Italia, Oare unde îl va lăsa pe fostul împărat Carol?

Răvaș dela Sibiu.

Membrilor anchetei dela Alba-Iulia.

În 1784 poporul românesc, sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan, s'a resculat contra groșilor unguri, cerând pământ și un traiu mai omenesc. — Revoluția n'a izbutit, iar conducătorii Românilor au îndurat dela Unguri cele mai groaznice chinuri; Horia, spre pildă, a fost tras de viu pe roată, chiar sub zidurile cetății din Alba-Iulia, care azi ocrotește ancheta românească.

La 1848 poporul românesc din nou s'a mișcat, cerând tot pământ și ștergerea iobăgiei. De astădată, în fruntea celor 40 mii de țărani, adunați la 3/15 Maiu pe câmpia înverzită dela Blaj, stă floarea neamului nostru de pe atunci: Avram Iancu, Gheorghe Barișiu, Papiu Ilarian, Bărnușiu și alții.

Aceasta e prima adunare politică a Românilor. Dorințele din acea adunare, la început n'au fost luate în seamă. Conducătorii au suferit din nou asupra și batjocuri. Dar în cursul vremii, înmulțindu-se luptătorii, s'a mai împlinit câte ceva și din cererile Românilor.

În fine, prin deslănțuirea marelui războiu al lumii, s'a înlăptuit unirea neamului românesc într-o singură țară și sub o singură domnie.

Poporul nostru are azi ceva mai mult pământ ca în 1848. Nu are însă nici pe departe atâta, cât îi trebuie și cât merită, în urma sângelui vărsat pentru țară. Partea cea mare de pământ e tot în mâna groșilor.

Dar avem azi la conducerea treburilor neamului pe nepoții și strănepoții lui Horia și ai lui Iancu. Azi din sânul țărănilor noștri au eșit atâția domni, încât, după cum vedem, s'a putut lua conducerea treburilor țării pe o întindere de 26 județe (comitate).

Și ce lucru mai mare ar avea azi de făcut acești „domni“, decât să dea pământ țărănilor, cari nau?

Acest semn al vremii, ni se pare, însă, că domnii noștri îl simțesc pe deplin. Astfel și înțelegem noi momentul, că tocmai în ziua 3/15 Maiu — în acea zi au fost chemați reprezentanții gazetelor românești din Sibiu la resortul de agricultură — s'a făcut cunoscut și publicat proiectul de lege despre împărțirea pământului.

Iar acest moment e de mare însemnătate, merită a l. fixa. În 3/15 Maiu 1848 conducătorii poporului românesc cer pământ dela Unguri pe seama țărănimii, iar în 3/16 Maiu 1919 conducătorii aceluiaș popor fac cunoscut țărănimii, că acum ei vor împărți moșiile groșești. Câtă deosebire, Doamne, între 3/15 Maiu 1848 și 3/16 Maiu 1919! Unde ești, Iancule, să-ți vezi rodul muncii tale!

În aceste zile, privirea țărănilor noștri se îndreaptă spre Sibiu și Alba-Iulia, de unde își așteaptă ușurarea traiului și o viață mai fericită.

Acești țărani, — în zilele trecute am vorbit cu mulți, — prin graiul nostru, al celor dela „foaia noastră“ (cum numesc ei „Foaia Poporului“), Vă salută din adâncul sufletului, dorindu-Vă spor în toate lucrările Voastre.

Nădăduim, că noua lege va aduce adevărată fericire pentru țărănimie. Iar ca să se poată ajunge aceasta sperăm, că noua lege va fi cât se poate de lămuritoare.

În mâinile Voastre e pusă azi în mare parte fericirea unui neam, pentru care înaintașii noștri au adus atâtea jertfe. E destul a Vă reaminti numai de luptele dela 1784 și 1848 — 1849.

De aceea Vă rugăm: faceți un lucru cât se poate mai bun, atât cu privire la împărțirea pământului, cât și ce privește prețuirea și plățirea lui.

Îndeosebi prețuirea și plățirea pământului încă poate aduce la vreme multă mulțumire sau nemulțumire între oameni. De aceea ar fi de dorit, ca măsurile ce se vor lua în lege, cu privire la prețuire și felul de împărțire a pământului, să aibă în vedere toate împrejurările. Altcum vom ajunge în lumea recurselor fără sfârșit.

De aceea, reprezentanții țărănilor în comisiile de prețuire trebuie să fie aleși pe baze largi, în deplină libertate și cunoștință de cauză, că ce lucru se așteaptă dela ei. Acești țărani trebuie să fie totdeauna cei mai deștepti și mai cinstiți. Iar atunci desigur, că nu vor părtini pe nimenea, sau să se lase seduși de cineva cu vorba.

Același lucru așteptăm și dela judecătorii, cari vor sta în fruntea comisiilor de prețuire. Drepturile și datorințele lor încă trebuie cât mai bine amintite în lege. Acestea în linii generale.

Dela Voi, strănepoții lui Horia și nepoții lui Iancu, cari Vă adunați la Alba-Iulia, atârână azi în mare parte fericirea neamului nostru de pe aceste plaiuri. Nu treceți cu vederea, Vă rugăm, acest lucru. Ridicați Vă la înălțimea cuvenită și faceți ceva bun, frumos și folositor urmașilor lui Horia și Iancu. Iar atunci puteți fi siguri de răsplata și recunoștința acestor țărani, atât de mult asupriți până acum.

Redacția „Foaia Poporului“.

Ce e mai nou.

Vizita Suveranilor în Ardeal.

Joi în 22 Maiu Majestatea Sa Regele și Regina, dinpreună cu Moștenitorul de Tron Carol și principesa Ileana au plecat dela București să viziteze frontul și orașele mai de frunte din Ardeal.

Maiestatețile Lor sunt însoțite de o mare suită, din care fac parte: doamnele de onoare Mavrodi și Cincu; colonel Șirbei, administratorul Domeniilor Coroanei; general Râmniceanu, șeful casei militare; general Babif, colonel Stărcăa, locotenent-coloneli Terescu și Cesărescu, aghiotanți regali; colonel Condeescu și maior Nicolae, aghiotanți princieri; colonel Mamulea, medicul palatului; apoi miniștrii Ferechide, Duca, Constantinescu, general Vaitoianu, Goldiș, Pop și consilierul Popovici.

Dela Sibiu au plecat la Oradea Mare, spre întâmpinarea Maiestateților Lor, toți membrii Consiliului Dirigent, în frunte cu dl Iuliu Maniu, cum și general Mărdărescu, Episcopul Ioan dela Arad și alții.

Vizita Suveranilor în Sibiu e plăcută pe una din zilele săptămânei viitoare, probabil Sâmbătă în 31 Maiu. Pregătiți-vă, cu toți frații români,

și ieșiți apre întâmpinarea celor ce ne-au desrobii.

În vederea vizitei regale, în Sibiu și jur se fac pregătiri mari. Veniți la Sibiu, cu toți fraților!

Bănățenii cer intervenția armatei române.

Situația tot mai nesigură a Românilor Bănățeni, i-a pus pe mulți pe gânduri. În timpul din urmă Francezii au fost tot mai tare ademeniți de Unguri, ca să le lasă frâu mai liber. Administrația ungurească din nou se razimă pe baionete, ca pe vremuri. Aceasta ne-o dovedește și următoarea telegramă, prin care Bănățenii cer ajutorul armatei române.

Lugoj, 22 Maiu 1919.

„Deoarece trupele franceze nu sunt de ajuns pentru susținerea ordinii, conturbată de administrația și jandarmii ungurești să cere imediata intervenire a trupelor române.“

Ar fi și timpul odată, ca armata română să elibereze și pe acele sute de mii de Români din Bănat, cari încă mai au după grumazi jugul străin.

Informațiuni

Ajutoare împărțite pe fosta linie demarcațională.

Este lucru știut de toți, că acei Români, cari au fost pe vechea linie demarcațională au avut foarte mult de suferit din partea maghiarilor bolșeviști, cari cu maltratări și cu pedepse au terorizat mereu, făcând în deosebi inteligența română, ca învățătorii, preoții și alții, să sufere mai cumplit. Aceștia au fost cu desăvârșire jefuiți, ba pe aiurea chiar și omorâți. Țărănimia încă a avut multe de îndurat din partea bandelor sălbatice. Pentru aceea o comisie specială a fost trimisă în partea locului prin localitățile Deva, Brad, Tebea, Baia de Criș, Hălmagi, Ciuci Lazuri, Criștiori, Vașcău, Câmpenii de sus și de jos, Sighiștel, Drăgănești, Beiuș, Oradea mare ș. a. împărțind locuitorilor, cari au suferit pagube, suma de 111.500 Coroane. Banii s'au împărțit la 228 familii, adică aceluia, cari au îndurat mai mari stricăciuni. Această acțiune s'a pornit din partea fetei meleor din Sibiu și a produs o bucurie foarte mare în popor.

Concertul dsoarei Lilia Popovici în Sibiu. Dsoara Lilia Popovici va da în sala „Unicum“, Sâmbătă în 24 Mai la orele 8 seara, un concert cu următorul program: 1. G. Dima: a) De ce nu-mi vii? b) Mândruțică de demult. 2. Schumann: Florin și Florica. 3. M. Reger: Singurătate. 4. L. Brahms: Cântec de iubire. 5. H. Wolf: Taina. 6. Liszt: Loreley. 7. Saint Saëns: Claire de lune. 8. Liszt: Oh, quand je dors. 9. Bizet: Pastorale. 10. G. Dima: a) Murgur, mugurel, b) Știi tu mândro. 11. T. Brediceanu: a) Știi tu bade-o ce mi-ai spus. b) Pe sub flori mă legănai. — Cel ce voiește să guste farmecul adevăratei arte — să asculte pe flica regretatului artist dela Brașov, Nichi Popovici, pe cântăreața cea mai aleasă a Ardealului și Bănățului, interpreta cea mai bună a cântecelor noastre naționale și a lied-urilor — să grăbiască.

La concertul de Sâmbătă seara. Dșoara Lilia Popovici, care și-a făcut școala muzicală la București și Viena, terminând cu succes Conservatorul de acolo, are o voce clară, dulce și melodioasă de sopran liric, cu o tehnică excelentă, încât te captivează din primul moment.

*** Spioni bulgari.** „Bulgăroii cu ceafa groasă” să vede că din cele trecute nimica nu au învățat, ci mereu își dau în petec, când cu una, când cu alta. Mai zilele trecute în portul sârbesc de la Cladora, pe malul drept al Dunării, față cu Turnul-Severin, diregătorii sârbești au pus mâna pe un Bulgar, în momentul când s'a dat jos de pe vapor. El era în uniformă sârbească, dar luat și cercetat mai cu deamănuntul au aflat în cufărul, ce-l purta cu dânsul, o uniformă română, alta franceză, precum și 3 bombe de mână. S'a mai găsit la dânsul și suma de 31.000 de lei în bani românești și sârbești. Indată a fost arestat și trimis la Belgrad.

Apă pe bani. În orașelul Aninoasa zilele trecute stricăndu-se apeductul orașului, întreaga populațiune a ramas fără apă. Numai în fântâna unui măcelar cu numele Schmieder se afla, unde toate femeile erau nevoite ca să alerge după apă. Vazând măcelarul, că apa lui are mai mare trecere decât chiar și cârnații din măcelărie, s'a gândit una bună, că de ce nu ar putea el să tragă un oare care venit și după apă.

A pus deci taxa de 1 coroană de fiecare căldare. O femeie a și plătit taxa. Dar văzând celelalte, atât de mult s'au aprins, încât au făcut un târboiu nemaipomenit la poarta măcelarului. Acesta spărindu-se s'a refugiat dinaintea femeilor, temându-se că pentru prețul de 1 coroană, să nu capete și o sfântă de bătae cecece foarte lesne i-s'ar fi putut întâmpla.

Noi trenuri între Sibiu-Vințul de jos și Sibiu-Cisnădie. Cu începere de la 20 Mai u afară de trenurile personale, cari au circulat până acuma, va mai circula următoarele două trenuri și anume: Intre Sibiu și Vințul de jos va mai pleca un tren din Sibiu la ora 4 d. a. și sosește la 8:18 dimineața. Iară între Sibiu și Cisnădie pornește la 5:23 dimineața și sosește la ora 7 dimineața.

Prețul coroanei. Deoarece prin Ardeal alătura de banii cei vechi umblă și bani românești (lei) amintim, din nou, că Comandamentul trupelor a ordonat între altele următoarele: Pe baza ordinului marelui Cartier general Nrul 1131 din 10/23 Dec. se face cunoscut, că prețul Coroanei în tot teritoriul ocupat de armata română s'a hotărât cu 50 bani adică 1 Leu cu 2 Coroane. Or cine va pretinde un schimb mai mare va fi pedepsit până la 10.000 Lei. — Așadar, dacă cineva va da peste speculanți neomenoși, cari bucuros s'ar îmbogăți din sudoarea altora, n'are alta decât a face arătarea contra lor, căci astfel își vor lua pedeapsa meritată.

Concurs. La resortul de culte și instrucțiune publică, Direcțiunea Serviciului de Compturi, sunt a se îndeplini mai multe posturi pentru cari se deschide concurs. Concurenții trebuie să albe cel puțin atestatul de maturitate. Cei cari au depus deja examenul de stat prescriș pentru serviciul de compturi și mai vârtor cei cari au lucrat și până acuma la comptabilitatea de stat, municipală ori la oficiile de dare, având praxa și în ale lichidării vor fi preferiți. Pentru împărțirea în clase de salarizare și stabilirea competențelor, în petiții sunt a se arăta etatea și anii de serviciu de până acuma, respective clasa și gradația de salarizare, în care sunt împărțiți de prezent, punânduși se în vedere înaintarea, conform normelor fixate de Consiliul Dirigent Român referitoare la aplicarea și salarizarea funcționarilor. V. Branisce m. p. Șeful Resortului.

Pătrecere în Mag. În comuna Mag lângă Săliște, se va aranja în ziua Înălțării Domnului o pătrecere cu maiial în pădure p. m., iar seara teatru urmat de joc, care va ținea până dimineața. În caz de timp nefavorabil maiialul se va ținea în pavilionul din loc. Invitări speciale nu se fac. Mag, la 20 Maiu 1919. Comitetul aranjator.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”
Cenzurat de: Bratu.

Diracțiunea Centrală C. F. R.
din Sibiu.

Concurs.

În legătură cu atelierul din Plaki C. F. R. se va organiza un atelier de tâmplari pentru modeluri (pentru turnare). Deci toți acei tâmplari, cari au lucrat la pregătirea modelelor pentru turnare să-și prezinte petiția sa la Direcțiunea Centrală Sibiu, în care au să arate cu documente praxa lor de până acuma, până la finea lunei lui Maiu.

Tot din acest incident deschidem concurs pentru postul de conducător al acestui atelier. Toți aceia, care pesed limba română și maghiară pe deplin, au pregătiri trebuinciease pentru ocuparea acestui post, să-și înainteze până la terminul sus dat petiția inezestrată cu documentele de studii și praxe.

Dinector Central
Bohățiel.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință, că

Târgul de primăvară

din Șeica mare să va ținea precum urmează:

Târgul de oi la 25 Mai 1919 st. n.

Târgul de vite „29. „ 1919 „ „

Târgul de marfă la 30 Mai 1919 st. n.

Șeica mare, la 10 Mai 1919.

Primăria comunală.

2 cârpe de mătasă

pentru cap, una, de culoare cafenie, cealaltă roșie, sunt de vânzare în Sibiu, Strada Bruckenthal Nr. 15, Etagiul I.

Cărți

nouă de tot felul

Ilustrate
Gratulări
și Porturi
naționale

se află în mare
alegere la

LIBRĂRIA
Foia Poporului

IVAN & JOANNEA
atelier de reparatii mecanice
— SIBIU —

primesc și reparat felul de construcții instalații de apeduct, reparații de motoară pentru mașini de îmblățit, arat etc.; tot felul de cuptoare pentru bucătării din nou și reparații, precum și toate lucrările ce se țin de branșa lăcătușeriei.

Comandele se efectuesc prompt, solid și cu prețuri moderate.

Casă de vânzare

cu 5 odăi, boltă și crâșmă foarte frecventată, cu magazinuri, grajduri, curte mare și frumoasă, grădină cu pomi și iarbă. Prețul 60.000 Coroane. Cine dorește a o vedea să meargă la Arpașul de sus, jud. Făgăraș. Cumpărătorii serioși să se adreseze la David Klein în Făgăraș, strada Bruckenthal Nr. 8.

Cine știe ceva

Nicolae Bobeica în Reg. de honvezi 23, Comp. 3, Bat. 3, a dispărut în a. 1914 din Stari Samboru (Galiția). Cine știe ceva despre el este rugat foarte mult de nevastă-sa să o înștiințeze sub adresa Maria Bobeica în Boița Nr. 60, poșta Tâlmaciul mare, județul Sibiu.

Nicolae Stoichița

Zugsführer la Comp. 9, Regimentul de honvezi 23, originar Porumbacul de jos. În 10 Sept. 1914 a fost pe frontul Galiției. De atunci nu se mai știe unde e. Sant rugați cei ce știu ceva despre dânsul, a scrie la adresa Vasile Siroichița Dinu, Porumbacul de jos Nr. 84, județul Făgăraș.

Casă de închiriat

cu local de boltă și crâșmă, curte mare cu acareturi aparținătoare, grădină de legume, de poame și vie, la stradă frecventată, depărtare de 15 minute dela gară, într'o comună românească frumoasă, este de vânzare, din cauza bătrânețelor. Adresa să află la Administrația Foii.

Cine știe ceva

de Zaharie Marinescu, caporal în Regimentul de honvezi 1/2, Comp. 2, Feldpost 304. A dispărut de pe frontul Italiei, în luna Septembrie 1917. Cine știe ceva despre dânsul este rugat a înștiința pe Susana Z. Marinescu în Porumbacul de jos, județul, Făgăraș

S'a perdut 2 cai

în 7 Maiu 1919, din comuna Rășinari, unul șarg (roșu) cu stea albă în frunte, celalalt negru cu urechea crestată. Cine i-a aflat este rugat a înștiința primăria din Rășinari.

O moară

cu motor de benzin 16 puteri, 2 pârchi de petri și țilindru cu sâte, e de vânzare sau de dat în arândă. A se adresa la Ioan Ilea în Topârcea Nr. 102, județul Sibiu.

O gheată perdută.

Un copil de 10 ani a perdut pe stradă, în colț pe la Wermscher, Piața mare, în sara de 10 Mai, o gheată de jumătate din piele de bocș. Cine a aflat-o binevoiască s'o aducă la locuința din Strada Gării No. 3, unde poate conta la o recompensă frumoasă.

Cine știe ceva

de Gheorge Cotoră originar din Porumbacul de jos, a servit la reg. 23 honv., 3/5 comp., bat. 4, dispărut în 1914 de pe frontul Galiției. — binevoiască a înștiința pe mamă-sa în Avrig ju. Sibiu, pe adresa George Dobrotă 391a

Consiliul dirigent român. — Resortul de alimentare.

ORDONANȚA

despre unele dispozițiuni de tranziție în ce privește comerțul liber cu alimentele.

Spre a ușura populației neaprovizionate cu alimentele cele mai necesare câștigarea acestora din mână liberă, de altă parte spre a înlesni trecerea de la sistemul de azi de alimentare publică, — ca o urmare firească a stării de război, — la viața normală de alimentare particulară, să ordonează următoarele:

Art. 1. Pe teritoriul județelor Brașov, Treiscaure, Ciuc, Mureș-Turda, Cluj, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Dobâca, Odorhei, Târnava-Mică, Târnava-Mare, Făgăraș, Sibiu, Alba-Inferioară, Turda-Arieș și Hunedoara și a orașelor cu drept municipal aflătoare pe aceste teritorii să sistează cu ziua de 20 Mai 1919 ori ce rechiziție de alimente.

Art. 2. Cu ziua de 21 Mai începând să declare liber comerțul cu alimentele pe lângă următoarele restricțiuni:

a) Din 21 Mai până în 1 Iunie să admită cumpărarea de alimente numai oficialităților cu scopul

de-a le folosi pentru alimentarea celor neaprovizionați din singuraticile localități.

Să îndrumă reprezentanții orașelor și toate antistiile comunale, că în intervalul dela 21 Mai până la 1 Iunie să cumpere din mână liberă și prin bună învoială, evanțul necesar de alimente pentru cei neaprovizionați până la noua recoltă.

b) Din 1 Iunie începând și până la noi dispozițiuni să permită tuturor locuitorilor, de pe teritoriile amintite în Art. 1 cumpărarea de alimente în măsura lipsurilor, cari se pot ivi până la 1 August data recoltei noi.

Art. 3. Comerțiu în mare cu alimente este interzis până la noi dispozițiuni.

Singur persoanele provăzute cu legitimațiuni date direct de către Consiliul Dirigent Resortul de alimentare sunt în drept, de a cumpăra alimente în cvant mare în vederea alimentării celor neaprovizionați.

Art. 4. Toată vama morilor să declare de secestrată până la noi dispozițiuni, pe lângă prețurile maximele în vigoare spre a putea fi folosită prin primăriile comunale pentru alimentarea celor neaprovizionați tot în prețul maximal din vigoare până acum.

Art. 5. Exportul de alimente de pe teritoriul de sub puterea publică a Consiliului Dirigent să interzică.

Excepțiuni să fac numai pe baza unei hotărâri speciale a Consiliului Dirigent Resortul de alimentare.

Art. 6. Ori ce transport de alimente mai mare de 80 kg., cese face pe căile ferate, este legat de permisiune. Pentru transportul pe osie nu să cere nici un permis.

Permisunile în județ se dau de către comisarul de alimentare a respectivului județ, afară de județ și pe teritoriul de sub puterea publică a Consiliului Di-

rigent să eliberează de către resortul de alimentare.

Art. 7. Aprovizionarea populației cu zahăr, sare, petrol și derivatele sale se va face și mai departe conform ordonanțelor de până acum.

Art. 8. Referitor la teritoriile celelalte aparținătoare puterii publice a Consiliului Dirigent neamintite în Art. 1 rămân în vigoare dispozițiunile de până acum atât în ce privește prețurile maximele, cât și rechiziționarea alimentelor.

Art. 9. Comisariatele de alimentare să mențin până la noi dispozițiuni și li să impune îndatorirea specială de-a pune în aplicare și de a controla și supraveghea aplicarea dispozițiunilor ordonanței prezente.

Art. 10. Acela, cari nu respectă dispozițiunile ordonanței de față, vor fi pedepsiți până la 200.000 cor. amendă în bani și până la 6 luni închisoare pe lângă confiscarea alimentelor de contravenție.

Șeful resortului de alimentare: **Dr. Romul Boila m. p.**

Consiliul dirigent român. — Resortul de culte și instrucțiune publică.

Concurs pentru conducătoare de grădini de copii.

Pentru pregătirea conducătoarelor de grădini de copii se înființează un curs de 3 luni de zile cu începerea dela 1 Iulie a. c. La acest curs se pot înscrie absolvente en cel puțin 4 clase civile.

Doritoarele de a participa la acest curs își vor înainta cererile însoțite de atestat școlar resortului de culte și instrucțiune publică, până la 1 Iunie a. c.

Șeful resortului de culte:

V. Branisce m. p.

Curs pentru pregătirea de profesori de muzică.

Pentru pregătirea profesorilor de muzică, pe seama școlilor secundare române (lice, preparandii și școlile civile), cari se vor deschide la toamnă, se organizează un curs special de 3 luni de zile (15 Iunie—15 Septembrie a. c.), într-o localitate care se va face cunoscută mai târziu. La acest curs vor fi primiți învățătorii și preoții, eventual și alți dctorii, cari se ocupă cu muzica și cunosc cel puțin unul din instrumentele muzicale (pian, harmoniu, violina sau flaut).

Doritorii de a participa la acest curs, își vor înainta cererile la resortul cultelor și instrucțiunii publice, până la 1 Iunie a. c. Primirea candidaților la curs se va face în baza unui examen, care va avea loc în 15 Iunie și a unei declarații că vor primi să funcționeze în orice loc unde îi va numi Consiliul Dirigent.

Absolvenții cursului vor funcționa timp de un an ca profesori practicanți. În vara anului 1920 vor urma un nou curs pe baza căruia vor fi admiși ca profesori

suplinitori având să-și dea apci într'un anumit interval examenul de profesor definitiv. Cursiștii vor avea întreținerea gratuită pe tot timpul cursurilor.

V. Branisce m. p.

Cursuri de vară pentru învățătorii români. (1 Iulie — 31 August 1919).

În vederea complectării culturii învățătorilor români dela școlile primare din teritoriile de sub conducerea Consiliului Dirigent, cu cunoștințele necesare noiei faze de viață, în care a intrat poporul nostru, se instituie (între 1 Iulie și 31 August a. c.) cursuri de complectare în Baia Mare și Oradea Mare. La aceste cursuri sunt obligați a lua parte toți învățătorii cari voesc să funcționeze în școlile primare românești de stat și comunale din județele: Maramureș, Sătmăr, Sălaj, Ugocea, Solnoc-Dobâca, Cojocna, Cenad, Bichiș, Haidu, Bihor și Arad, precum și toți acei învățători confesionali, cari au terminat o școală normală (preparandie) ungurească. Vor putea fi primiți în marginele locurilor disponibile și învățătorii dela școlile confesionale române.

Participanții la cursuri vor primi din partea Resortului nostru un ajutor lunar de 400 cor. pentru acoperirea trebuințelor de trai.

Programul cursurilor va conține lecții din pedagogia generală în vederea ideilor curente și a noilor probleme sociale, cari cad în sarcina învățătorului, limba și literatura română, istoria românilor, geografia României, Muzica vocală (se vor învăța cântecele necesare noului învățământ românesc). În legătură cu cursurile va funcționa și o școală de aplicație în care se vor face lecții model.

La fiecare curs vor participa cel mult 300 de învățători. Ce-

rerile pentru înscriere se vor adresa Revizoratelor școlare din Sătmăr și Oradea Mare până cel mai târziu în 15 Iunie a. c.

V. Branisce m. p.

Cursurile pentru pregătirea învățătorilor-ajutor.

În vederea trebuințelor mari ale școlilor primare resortul cultelor și instrucțiunii publice a aflat de bine să organizeze un curs special pentru pregătirea de învățători, cari vor avea să înceapă a funcționa în școlile de stat și comunale, eventual și confesionale la 1 Octombrie a. c. La acest curs vor fi admiși tineri și tinere, cari au terminat 4 clase civile sau gimnaziale și au împlinit vârsta de 18 ani. Ei vor fi întreținuți la cursuri pe cheltuiala statului. Cursul va ține 3 luni de zile (dela 15 Iunie până la 15 Septembrie a. c.) și va avea loc în Săliște (județul Sibiului). Cursiștii vor avea întreaga întreținere. Absolvenții cursului vor fi supuși unui examen, pe baza căruia vor fi admiși ca învățători-ajutor pe timpul de un an de zile, beneficiind de 80 % din leașa învățătorilor cu pregătire normală. În vara viitoare ei vor urma un nou curs pe baza căruia vor putea fi numiți învățători-ajutor. După trei ani vor putea deveni învățători. În urmă cu un an s-a organizat în urma căreia s-a realizat o bună parte din formațiunile necesare. Cări se vor fixa în continuare și vor putea fi numiți învățători-ajutor.

Petițiile pentru înscriere la cursuri însoțite de o declarație din partea petenților că vor primi să fie numiți în învățământ acolo unde îi va trimite Consiliul Dirigent, se vor înainta resortului de culte și instrucțiune până la 1 Iunie.

V. Branisce m. p.

Cursuri pentru profesorii dela liceele ungurești și săsești.

Resortul Cultelor a adresat autorităților bisericesti săsești următoarele:

În vederea pregătirilor pentru viitorul an școlar 1919/20 am onoare a vă face cunoscut, că în legătură cu ordinul antecesurului meu Nr. 6, 5, VI din 28 Decembrie 1918 am aflat de bine să dispun organizarea unui curs special pentru profesorii dela școlile confesionale secundare, normale (preparandii) și civile de sub jurisdicția D-Voastră. Cursul se va ține la Brașov între 1 Iulie și 31 August și are ca scop introducerea în cunoașterea limbii și literaturii române precum și în cunoașterea istoriei și geografiei României întregite a acelor profesori, cari vor trebui să predea aceste materii în școlile D-Voastră începând cu viitorul an școlar.

Comunicându-vă aceasta Vă rog să binevoiți a îndruma direcțiunile tuturor acestor școli să ia măsurile necesare, pentru ca toți profesorii de materile amintite să se prezinte la cursul din chestiune, deoarece în viitor nici o școală secundară nu va mai putea funcționa fără aceste materii.

Vă rugăm ca până la 1 Iunie să binevoiți a ne comunica lista profesorilor cari vor urma aceste cursuri pentru ca să ne putem orienta.

Pentru orientarea D-Voastră țin să vă comunic, că Resortul Instrucțiunii publice se va îngriji ca cursiștii să aibă în marginele posibilității locuința în vre-un internat.

V. Branisce m. p.

Șeful Resortului Cultelor.